

Fylkesmannen i Hordaland

Sakshandsamar, innvalstelefon
Håvard Rød, 5557 2143

Vår dato
05.05.2014
Dykkar dato
10.04.2014

Vår referanse
2014/4924 331.1
Dykkar referanse
14/298

Radøy kommune,
Radøyvegen 1690,
5936 MANGER

RADØY KOMMUNE - BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN

Fylkesmannen har motteke særutskrift av kommunestyresak om budsjett for 2014 og økonomiplan, vedteke i kommunestyremøte 5. desember 2013.

Kommunen er ikkje under statleg kontroll og godkjenning etter kommunelova § 60.

Etter § 15 i forskrifter om årsbudsjettet skal årsbudsjettet, slik det er vedteke av kommunestyret, liggja føre som eige dokument innan 15. januar. Økonomiske oversyn må vera utarbeidd innan 1. mars i budsjettåret.

Etter kommunelova § 45 tredje punkt skal innstillinga til årsbudsjett ha vore lagt ut til offentlig gjennomsyn i minst 14 dagar før handsaming i kommunestyret.

Det er lagt opp til reduksjon i skatteøyret for kommunane frå 11,6 prosent i 2013 til 11,4 prosent i 2014.

Frie inntekter

Kommunen har budsjettert med kr. 112.879.000,- i skatt på eige og inntekt for 2014.

I 2013 var det ein samla skatteauke for kommunane i landet på 5,7 %. Det er no rekna med ein skatteauke for kommunane frå 2013 til 2014 med 3,7 %.

Kommunen sitt skattenivå i 2013 var 86,5 prosent av landsgjennomsnittet.

I rammeoverføring til kommunane er det symmetrisk inntektsutjamning. Kommunar med skattenivå over landsgjennomsnittet får eit trekk i 2014 tilsvarande 60 prosent av differansen mellom eige skattenivå og landsgjennomsnittet.

Kommunar med skattenivå under landsgjennomsnittet får kompensasjon i 2014 tilsvarande 60 % av differansen mellom landsgjennomsnittet og eige skattenivå. Kommunar med skattenivå under 90 % av landsgjennomsnittet får også tilleggskompensasjon tilsvarande 35 % av differansen mellom 90 prosent av landsgjennomsnittet og eige skattenivå.

Kommunen sine frie inntekter består av ordinær skatt og statleg rammeoverføring, medrekna inntektsutjamning. Sum frie inntekter er budsjettert til kr. 258,3 mill.

Inntektsprognosen for 2014 er no oppdatert med endelege innbyggjartal pr. 01.01.2014 og innkomen skatt i 2013. Grunnlaget for inntektsutjamninga vil vere innbyggjartal pr. 01.01.2014. For innbyggjartilskot og aldersfordelinga i utgiftsutjamninga er grunnlaget innbyggjartal pr. 01.07.2013.

Dei budsjetterte frie inntektene er om lag kr. 650.000,- for høge i høve til den siste inntektsprognosen. Fylkesmannen legg til grunn at dei budsjetterte frie inntektene blir justert ned til eit realistisk nivå i samband med budsjettrevisjon seinast i juni månad.

Andre generelle statlege tilskot er budsjettert med om lag kr. 5,0 mill. Det består for ein stor del av integreringstilskot for flyktningar. I generelle tilskot inngår også kompensasjonstilskot etter Handlingsplanen for eldre, rentekompensasjon skulebygg m.m.

Eigedomsskatt

Det er budsjettert med om lag kr. 11,5 mill. i eigedomsskatt for 2014. Innkomen eigedomsskatt i 2013 var om lag kr. 11,4 mill.

Eigedomsskatten er vidareført frå 2013 til 2014 med sju promille på verk og bruk og tre promille på bustader og fritidseigedomar. Det er lagt opp til ein liten inntektsauke frå 2013 til 2014 som følgje av nye bygg i 2013.

Realverdien av desse inntektene blir redusert år for år dersom dei berre blir vidareført på om lag same nominelle inntektsnivå. Det er ikkje lagt opp til å auka eigedomsskatteinntektene t.d. tilsvarande den generelle løns- og prisauken.

Løns- og prisauke

Prisindikatoren for kommunesektoren for 2014 er i vedteke statsbudsjett 3,1 %. Pårekna lønsvekst inngår i denne med 3 ½ prosent. Løn tel knapt 2/3 av prisindikatoren medan resten er pårekna prisvekst på varer og tenester.

Renteinntekter og utbytte

Renteinntekter og utbytte er inntektsført med til saman kr. 7.155.000,-. Av dette utgjær aksjeutbytte frå BKK kr. 5,9 mill., som er same nominelle beløp som i 2013 (0,74 prosent av kr. 800 mill.).

Avdrag

I økonomireglane er det gitt minimumskrav for storleiken på årlege avdrag. Etter kommunelova § 50 sjuande ledd kan attståande løpetid for kommunen si samla gjeldsbyrde ikkje overstiga den vegde levetida for kommunen sine anleggsmidlar ved det siste årsskiftet.

Kommunelova set eit minstekrav til totale låneavdrag for kommunen. Ein hovudregel vil vere at årlege låneavdrag som eit minimum må utgjere om lag 3 ½ - 4 % av lånegjelda (når formidlingslån og avdrag på slike lån ikkje er rekna med). Fylkesmannen tilrår kommunane at dei ordinære avdraga minst er på dette nivået.

Det er budsjettert med kr. 8.354.000,- i ordinære avdrag (utanom avdrag på formidlingslån).

Dei budsjetterte avdraga oppfyller det tilrådde minstenivået for ordinære avdrag og utgjær om lag 3,8 prosent av netto lånegjeld ved utgangen av 2013.

Driftsresultat

Kommunelova § 46 punkt 6 legg til grunn at det blir budsjettert med eit driftsresultat som minst er tilstrekkeleg til å dekkja renter, ordinære avdrag og nødvendige avsetjingar (inkl. inndekning av underskot).

Paragraf 3 i forskriftene om årsrekneskapen presiserer nærare det driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen skal omfatta. Som hovudregel må til dømes ei inntekt og innbetaling som ikkje er ordinær bli ført i investeringsrekneskapen.

Frå og med 2010 har det vore endring i korleis kommunane kan disponera momsrefusjon frå investeringar. Det har vore ein overgangsperiode frå 2010 og til og med 2013 med aukande grad av overføring av momskompensasjon til finansiering av investeringar. Frå budsjett- og rekneskapsåret 2014 skal heile kompensasjonen for meirverdiavgift av investeringar bli inntektsført direkte i investeringsrekneskapen.

Det er eit netto driftsunderskot i budsjettet med kr. 426.000,-. Underskotet er planlagt dekt med bruk av bundne fond. Det er sjølvkostfond for vatn og avlaup.

Det er tilrådd generelt at kommunane bør ha eit netto driftsoverskot i rekneskapen på minimum 3 % av driftsinntektene. Det er viktig for å kunne setje av midlar til å møta ei mellom- ubalanse på drifta og til finansiering av investeringar no eller seinare. Netto driftsoverskot vil i 2014 generelt bli svekka for kommunane som følgje av at momskompensasjon knytt til investeringar no blir inntektsført direkte i investeringsrekneskapen i staden for i driftsrekneskapen.

Netto driftsresultat i budsjettet er svakt og er langt frå å oppfylle det tilrådde minstenivået.

I rekneskapen for 2013 er netto driftsresultat i underkant av kr. 2,6 mill. og utgjer berre 0,7 prosent av driftsinntektene. Resultatet bør sjåast i samanheng med at det for 2013 er inntektsført momskompensasjon frå investeringar i driftsrekneskapen, om lag kr. 4,1 mill. Korrigert for denne inntektsføringa i driftsrekneskapen er netto driftsresultat for 2013 negativt.

Kommunen har opparbeidd eit betydeleg akkumulert premieavvik for pensjon. Det er rekna med at det vil ha auka til godt over kr. 30 mill. ved utgangen av 2014. Det store premieavviket bidreg til svakare likviditet som påfører kommunen rentetap. Premieavviket er mellombels finansiert av ubrukke lånemidlar.

Investering, lånegjeld og kapitalutgifter

I 2014 er det planlagt brutto investeringar for til saman kr. 34,1 mill. Dei største investeringane i år er opprusting av vegen til Storsandvik, opprusting av velferdssenteret, utvida lokale til heimetenesta, brannbil, opprusting av kommunale bruer, samt investeringar innan vatn og avlaupssektoren.

Eigenkapitalinnskott i KLP (kr. 0,8 mill.) og bygdebok (kr. 1,4 mill.) blir i samsvar med regelverket finansierte utan bruk av lån.

Investeringane blir i hovudsak finansierte med bruk av lån og momskompensasjon. Bruk av lån kan bli fordelt mellom nye låneopptak, kr. 14,2 mill., og bruk av unyttta lånemidlar frå 2013, om lag kr. 15,0 mill.

Det er budsjettert med opptak av startlån kr. 3,0 mill. til vidare utlån.

Vi har rekna ordinær langsiktig gjeld pr. 31.12.2013 pr. innbyggjar for kommunane i fylket utanom Bergen til kr. 66.256,-. (kommunekassa - ikkje konsern). I dette talet er ikkje pensjonsforplikting medrekna.

Det generelle gjeldsnivået for kommunane i landet har auka vesentleg, og nivået må bli vurdert som høgt. Kommunane samla i fylket utanom Bergen har eit gjeldsnivå som ligg høgare enn landsgjennomsnittet.

Kommunen si brutto lånegjeld ved utgangen av 2013 er om lag kr. 252,2 mill., eller kr. 50.055,- pr. innbyggjar. Det er rekna at brutto lånegjeld vil auka til om lag kr. 257 mill. ved utgangen av 2014.

Kommunen har framleis til ein viss grad eit moderat gjeldsnivå - gjeld målt pr. innbyggjar - samanlikna med gjennomsnittet av kommunane. På den andre sia har kommunen eit lågt skattenivå, slik at sjølve inntektsgrunnlaget for å ha gjeld er svakare enn for gjennomsnittet av kommunane. Svake netto driftsresultat syner at kommunen ikkje har økonomisk evne til å bere ein auke i gjelda. Med dei svake netto driftsresultata, er kommunen særleg sårbar for ein auke i sjølve rentenivået.

Det er på denne bakgrunnen viktig at kommunen ikkje aukar gjelda i dei komande åra ut over den auken som følgjer av budsjettet for i år. I økonomiplanen er det lagt opp til eit lågare nivå på investeringar og låneopptak i åra etter 2014. Det er viktig at denne reduksjonen i opplåninga blir gjennomført reelt.

Oppsummering

Fylkesmannen legg til grunn at dei budsjetterte frie inntektene blir justert ned til eit realistisk nivå i samband med budsjettrevisjon seinast i juni månad.

Kommunen sine netto driftsresultat er svake, både i budsjett 2014 og rekneskap 2013. Netto driftsresultat i rekneskapen for 2013 blir negativt når vi korrigerer for momskompensasjon frå investeringar som er inntektsført i driftsrekneskapen.

Det er viktig at kommunen ikkje aukar gjelda i dei komande åra ut over den auken som følgjer av budsjettet for i år. I økonomiplanen er det lagt opp til eit lågare nivå på investeringar og låneopptak i åra etter 2014. Det er viktig at reduksjonen i opplåninga som er lagt til grunn i økonomiplanen blir gjennomført reelt.

Med helsing

Lars Sponheim

Rune Fjeld
ass. fylkesmann

Brevet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Gjenpart:

Nordhordland revisjonsdistrikt, Postboks 16, 5902 Isdalstø
Regionrådet Nordhordland IKS, sekretariatsleiar, Postboks 13, 5902 Isdalstø